

Antropologija SZ i NZ
ponedjeljkom, 12:15, ECTS 3
amdg.ffrz.hr → nastava

Biblijski molitelji

Albrecht Dürer, Betende Hände

Čovjek u razgovoru s Bogom
Ne samo u Psalmima

Antropologija SZ i NZ
ISVU: 201283, IZ2019
ECTS 3

Antropologija Staroga i Novoga zavjeta

Izborni predmet iz Kršćanske antropologije

ponedjeljkom od 12:15,

FFRZ – dvorana P23

amdg.ffrz.hr → nastava → FFRZ

“Video-udžbenik”

N. Bilić, *Biblijska antropologija* (EPUB)

Jakov moli (Post 32,10–13)

- ❑ Iskreno o osjećaju u Post 32,12:
- **“Bojim se”, “šaka moga brata”**
 - ❑ premda s “dva tabora” (11)
 - ❑ Realan pogled unatrag (11):
- **“sam sa štapom u ruci” (11)**
- **Razgovor: “ti si rekao” (10.13)**
 - ❑ **“Vrati se”,
“Potomstvo kao pijesak”**
- **Temelj molbe:**
- **2x “Učinit ću ti dobro” (10.13)**
- **Božje obećanje (10.13 2x)**

Teološki napredak

- Sugovornik u Post 32,10:
- יהוה – prvi put (32,10)
 - usp. Ja sam יהוה (Post 28,13)
 - Čiji Bog (v10)?
- Bog Abrahamov i Izakov (v10): Pomirenje s precima
 - Samoprocjena u v11:
- “nisam vrijedan” = *(pre)malen* za što?
 - a) “dobrota” = (iskazi) privrženosti (11)
 - b) “postojano” (KS), “vjernost” (Š.) = sva istinitost, vjerodostojnost
 - Od *hvatača pete* (= יעקב *ja*^a*qob*) postao (11):
- “Tvoj sluga”

Molitva na putu

- ❑ Molitveni razvoj: “dat ću ti” (Post 28,22b) →
- Sada 4 retka, 2 obećanja, priznanje i molba:
- “ti si rekao”, “nisam vrijedan”, “izbavi me!”
 - ❑ Interes u 28,20?
- kruha, ruha i siguran put za sebe (28,20)
 - ❑ Sada u 32,12s:
- “majke, djeca”
(Lea, Rahela, 12 sinova...)
- “Potomstvo” (13)
 - ❑ → Briga za druge
- Boj s neznancem (32,25-31),
pomirenje (Post 33) – Božji odgovor

Kraljevska molitva

**Kako je Salomon molio za mudro srce
(1 Kr 3,5–14; 2 Ljet 1,7–12)**

Egzistencijalna, zahvalna molitva

- “Tko može suditi tvojemu narodu” (1 Kr 3,9b)
- “Ne da se pobrojiti ni popisati” (v8)
- Svjestan velike zadaće
 - Učvrstilo se kraljevstvo (2,46b)
 - Prije čuvene presude u 3,27
- Duhovnost za najviši sloj
- Početak molitve (1 Kr 3,6s):
- A) pohvala: velika privrženost (2x חסד גדול *ḥésed gadol* 3,6)
 - “Veoma naklon”, “čuvao veliku milost”
- B) veličina oca: David (2x v6s)

Kraljevska molitva

- Realno o sebi (1 Kr 3,7):
- Ja: (1) “mališ” (נער *ná'ar*)
 - Usp. Izl 33,11; 1 Sam 3,1.8; Jr 1,6
- (2) “sasvim mlad” (KS), “mlad čovjek” (Š.) = “*malen*”, najmlađi
- (3) Bez znanja
 - Što traži za sebe (9a)?
- “pronicavo” (KS), “razumno” (Š.) srce
- לב שמע *leb šomé^a* ‘koje sluša (9) = mudro i razumno (12)
 - “prosudivanje pravice” (KS), “pravo djelovanje” (Š.)
- *da slušaš pravo/sud (mišpāt 1 Kr 3,11 usp. Izl 19,5)*

Živi susret s Bogom

- Kralj odgovara na Božji nalog u 1 Kr 3,5:
 - “Traži! = Pitaj!” (v5)
 - Vrsta objave (3,5.15)?
 - u snu חלום (*halôm* 3,5.15)
 - Josip/i, Daniel, Jakov
 - “javio se” (1 Kr 3,5)
 - = יהוה se dao vidjeti
 - Abrahamu (Post 18,1);
Jakovu (Post 35,9)
 - “tvoj sluga” (1 Kr 3,7.8.9); “moj Bog” (*‘elohaj* v7)
-

“Kraljevsko” uslišanje

- ❑ “Neka mi bude po riječi tvojoj” (Lk 1,38)
- ❑ *Božanski kriterij u 1 Kr 3,12?*
- “učinit ću po tvojim riječima” (v12)
- 3x “nisi tražio”
 - ❑ *Ponuda u 1 Kr 3,5?*
- “Što da ti dam?” usp.
 - ❑ Tražite kraljevstvo, ostalo dodatak (Mt 6,33; Lk 12,31)
 - ❑ *Plodovi u 1 Kr 3,12s:*
- Mudro srce (v12) + bogatstvo, slava (13)
 - ❑ Dobar početak nije dosta: uvjet – “ako”
 - ❑ “moji putovi”, “moji zakoni i zapovijedi”

Uporna molitva majke strankinje

Mt 15,21–28

Mk 7,24-30

Brižna majka

- **Za bolesno dijete preko granicâ**
 - **Odvažno istupa: smiluj se “eleison” (Mt 15,22) – za koga?**
 - **Kći – zagovorna molitva**
- **Shrvana na tlu (25)**
- **= klanjanje**
- **Trostruk neuspjeh (23s.26)**
 - **“Gospodine” (22)**
 - **Ignoriranje (23a)**
 - **Neuspjela intervencija (23s)**
 - **“Gospodine” (25)**
 - **Grubo odbijanje (26)**
- **Ne odustaje: “Gospodine!” (27)**

Velika vjera

- Pas, psić – uvreda? (Mt 15,26)
 - Semitski govor, pedagogija?
 - *Pusti me na miru!*
 - “Povukao se” (15,21)
usp. “da nitko ne sazna” (Mk 7,24)
 - Žestoko, usp. “Sotono!”
(Mt 16,23)
 - Izvrsna taktika u 15,27:
 - Preokret u argument (27)
 - Kristova ocjena (28)?
 - *Velika vjera* žene poganke (28)
 - Dijalog: govori “njoj” (28)
- “Ženo!” usp. Post 1, 27;
Iv 2,4; 19,26
 - “Pomozi mi!” (Mt 15,25)
 - “Neka ti bude kako
(god) želiš!” (28)

Pashalno obilje

- ❑ Po riječi tvojoj (Lk 1,38)
- ❑ Budi volja tvoja (Mt 6,10)
- ❑ Kako ti hoćeš (Mt 26,39)
- **“Kruh” ἄρτος (Mt 15,26)**
(usp. Mt 14,13-20; 15,32-39)
- **čudom umnožen – prije i poslije**
- **“Mrvice” (27) = ulomci**
- **12 košara od 5 tisuća (Mt 14,20)**
- **7 košara od 4 tisuće (Mt 15,37)**
- **= Obilje**

Savršena molitva jednoga gubavca

Mk 1,40-44

(Mt 8,2-4; Lk 5,12-16)

Odbačen

- *Izliječenja prije u Mk 1,30s.32:*
 - Žena u zajednici, poslužuje (30s)
 - Bolesni i opsjednuti – doneseni (32)
 - *Kako gubavac dolazi (1,40)?*
- Sam! – isključen iz zajednice
 - Lažno – zbog osipa?
 - Tjelesni stav (v40; usp. Lk 5,12):
- Kleknuo (Mk 1,40)
- Licem do zemlje (Lk) = klanjanje (Mt 8,2)
 - Oslovljava Isusa (Mt 8,2; Lk 5,12):
- κύριος = יהוה = “Gospodin”
 - Zamolio (παρακαλέω Mk 1,40)
→ Usrdna molba (δέομαι Lk 5,12)

Podudaranje

- **Ako hoćeš (Mk 1,40; Lk 5,12)**

- **Hoću (41)**

- Stvoriteljeva moć

- **Neka bude (Post 1 ⇔ Lk 1; Getsemani, Oče naš)**

- **Kristova reakcija (Mk 1,41):**

- **A) unutarnja: ražalilo se Srce Isusovo (σπλαγχνίζομαι)**

- **Ovce bez pastira**

- **Gladno mnoštvo; slijepi; opsjednuti**

- **Udovica iz Naina**

Božanski dodir

- B) gesta (Mk 1,41):
- Pružena *ruka*
 - *Dodir* Utjelovljenoga
- C) zapovijed (v41):
- budi *očišćen!*
 - Passivum Divinum
- Dvostruka čistoća u Mk 1,42?
 - 1. odlazi guba
 - 2. bi očišćen
 - ← Čisto srce *stvari* mi!
(Ps 51,12)

- ברא *bara'* (Post 1)
- Moj Otac... čisti
(Iv 15,1s)
- Boga gleda

Poslanje

- ❑ Prvo u Mk 1,44:
- 1) “Pokaži se!” – ne riječi (Mk 1,44)
 - ❑ Podložnost Zakonu:
- “što je Mojsije propisao”
- Liturgijska služba:
- 2) “Prinesi!” (44),
u zajednici
- Svrha: μαρτύριον (44)
- svjedočanstvo
 - ❑ Do granica svijeta (Dj 1,8)

